ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 3ης Ιουνίου 1992 *

Στην υπόθεση C-287/91,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους A. Aresu και D. Calleja Crespo, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Roberto Hayder, εκπρόσωπο της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

προσφεύγουσα,

κατά

Ιταλικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον καθηγητή Luigi Ferrari Bravo, προϊστάμενο της υπηρεσίας διπλωματικών διαφορών του Υπουργείου Εξωτερικών, επικουρούμενο από τον Ivo M. Braguglia, avvocato dello Stato, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο την ενταύθα ιταλική πρεσβεία, 5, rue Marie-Adélaïde,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, επιτρέπουσα στο Υπουργείο Οικονομικών την εκ συστήματος μη τήρηση των προθεσμιών επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της χώρας και μη παρεμβαίνουσα για να εξαλείψει τα αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 7, παράγραφος 4, της όγδοης οδηγίας του Συμβουλίου 79/1072/ΕΟΚ, της 6ης Δεκεμβρίου 1979, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 11),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους O. Due, Πρόεδρο, F. Grévisse και P. J. G. Kapteyn, προέδρους τμήματος, G. F. Mancini, K. N. Κακούρη, J. C. Moitinho de Almeida, M. Díez de Velasco, M. Zuleeg και J. L. Murray, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. Gulmann

γραμματέας: J.-G. Giraud

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Μαΐου 1992,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Νοεμβρίου 1991, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε προσφυγή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 169 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ιταλική Δημοκρατία, επιτρέπουσα στο Υπουργείο Οικονομικών την εκ συστήματος μη τήρηση των προθεσμιών επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της χώρας και μη παρεμβαίνουσα για να εξαλείψει τα αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 7, παράγραφος 4, της όγδοης οδηγίας του Συμβουλίου 79/1072/ΕΟΚ, της 6ης Δεκεμβρίου 1979, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 11).

2 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας αυτής:

« Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων επιστροφής πρέπει να κοινοποιούνται, εντός προθεσμίας έξι μηνών μετά την ημερομηνία υποβολής, (...) στην αρμόδια υπηρεσία, των αιτήσεων αυτών συνοδευομένων από όλα τα έγγραφα τα απαιτούμενα από την παρούσα οδηγία προκειμένου να εξεταστεί η αίτηση. Η επιστροφή πρέπει να λάβει χώρα πριν από την εκπνοή της προαναφερθείσας προθεσμίας, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου, είτε στο κράτος μέλος επιστροφής είτε στο κράτος όπου αυτός είναι εγκατεστημένος. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, οι τραπεζικές δαπάνες αποστολής βαρύνουν τον ενδιαφερόμενο. »

3 Επειδή στην Επιτροπή περιήλθαν αρκετές καταγγελίες από τους επιχειρηματίες άλλων κρατών μελών στις οποίες γινόταν λόγος για καθυστερήσεις στην επιστροφή από την ιταλική διοίκηση του φόρου προστιθεμένης αξίας, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει τη διαδικασία λόγω παραβάσεως και, στο πλαίσιο αυτό, με έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 1990 κάλεσε την Ιταλική Κυβέρνηση να υποβάλει συναφώς τις παρατηρήσεις της. Επειδή το έγγραφο αυτό παρέμεινε αναπάντητο, η Επιτροπή διατύπωσε στις 2 Ιουλίου 1990 αιτιολογημένη γνώμη. Επειδή και η αιτιολογημένη γνώμη παρέμεινε αναπάντητη, η Επιτροπή άσκησε την παρούσα προσφυγή.

4 Στην έκθεση του εισηγητή δικαστή αναπτύσσονται διεξοδικώς τα περιστατικά της διαφοράς, η εξέλιξη της διαδικασίας, καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

5 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι, σύμφωνα με την προαναφερθείσα οδηγία, η επιστροφή του φόρου προστιθεμένης αξίας πρέπει να γίνεται εντός προθεσμίας έξι μηνών από την ημέρα υποβολής της αιτήσεως συνοδευομένης από όλα τα έγγραφα που απαιτούνται για την εξέτασή της. Όμως, παρά τη μεταφορά της οδηγίας στην ιταλική νομοθεσία, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι οι προθεσμίες επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στην Ιταλική Δημοκρατία ανήλθαν στην πράξη σε 36 μήνες με τάση επιμηκύνσεως. Κατ' αυτήν,

πρόκειται για πρόδηλη περίπτωση παραβάσεως του άρθρου 7, παράγραφος 4, της προαναφερθείσας οδηγίας.

6 Η Ιταλική Κυβέρνηση δεν αμφισβητεί την παράβαση και εξηγεί ότι η καθυστέρηση στην απόδοση του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν κατοικούν στην Ιταλία οφείλεται σε οργανωτικά προβλήματα και δεν είναι σκόπιμη ούτε αποτέλεσμα δυσμενούς διακρίσεως. Επ' αυτού, παρατηρεί ότι η εθνική διοίκηση προσπαθεί να ανεύρει λύσεις ώστε να τηρούνται οι εξάμηνες προθεσμίες που ορίζονται στη σχετική οδηγία.

7 Παρατηρείται ότι, κατά πάγια νομολογία, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να διασφαλίζουν πλήρως και επακριβώς την εφαρμογή των διατάξεων των οδηγιών (βλ. ιδίως τις αποφάσεις της 18ης Μαρτίου 1980, 91/79 και 92/79, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Rec. 1980, σ. 1099, σκέψη 6).

8 Διαπιστώνεται, επομένως, ότι η Ιταλική Δημοκρατία, επιτρέπουσα στο Υπουργείο Οικονομικών την εκ συστήματος μη τήρηση των προθεσμιών επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της χώρας και μη παρεμβαίνουσα για να εξαλείψει ευθύς εξαρχής τα αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 7, παράγραφος 4, της όγδοης οδηγίας του Συμβουλίου 79/1072/ΕΟΚ, της 6ης Δεκεμβρίου 1979, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας.

Επί των δικαστικών εξόδων

9 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Επειδή η Ιταλική Δημοκρατία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Η Ιταλική Δημοκρατία, επιτρέπουσα στο Υπουργείο Οικονομικών την εκ συστήματος μη τήρηση των προθεσμιών επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι εντός της χώρας και μη παρεμβαίνουσα για να εξαλείψει ευθύς εξαρχής τα αντίθετα προς το κοινοτικό δίκαιο έννομα αποτελέσματα, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 7, παράγραφος 4, της όγδοης οδηγίας 79/1072/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 6ης Δεκεμβρίου 1979, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών — τρόπος επιστροφής του φόρου προστιθεμένης αξίας στους υποκειμένους στον φόρο οι οποίοι δεν είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας.

2) Καταδικάζει την Ιταλική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Due Grévisse Kapteyn Mancini

Κακούρης Moitinho de Almeida Díez de Velasco Zuleeg Murray

Δημοσίευθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 3 Ιουνίου 1992.

Ο Γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο Πρόεδρος

O. Due